

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฏ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๔ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๕
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๑๐
๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๑.๗ วิธีการดำเนินการวิจัย	๒๒
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒๔
บทที่ ๒ แนวคิดและหลักธรรมกับการอภัยโทษในพระพุทธศาสนา	๒๖
๒.๑ หลักการทั่วไป	๒๖
๒.๒ แนวคิดการอภัยโทษในพระพุทธศาสนา	๓๒
๒.๒.๑ ความหมายทั่วไป	๓๒
๒.๒.๒ ความหมายเฉพาะ	๓๓
๒.๒.๓ หลักการนิตติศาสตร์ทั่วไปกับนิตติศาสตร์เชิงพุทธ	๓๕
๒.๒.๔ แนวคิด เกี่ยวกับการกำเนิดผู้นำในพระพุทธศาสนา	๔๓
๒.๓ หลักธรรมและพระวินัยที่เกี่ยวข้องกับการอภัยโทษในพระพุทธศาสนา	๔๗
๒.๓.๑ หลักธรรมพื้นฐานที่เกี่ยวกับการอภัยโทษ	๔๗
๑) มรรคมิองค์ ๘	๔๗
๒) บุญกิริยาวัตถุ ๓	๔๘

๓) คีล ๕	๔๕
๔) สังคหวัตถุ ๔	๕๐
๕) พรหมวิหาร ๔	๕๑
๖) สาราณียธรรม ๖	๕๒
๗) ทศปิรชาธรรม ๑๐	๕๔
๘) จักรวรรดิวัตร ๑๒	๕๕
๙) ราชสังคหวัตถุ ๔	๕๕
๒.๓.๒ พระวินัยที่เกี่ยวกับการอภัยโทษ	๕๖
๑) การบัญญัติพระวินัย	๕๖
๒) พระวินัย ๒๒๗ ข้อของพระภิกษุ	๕๗
๓) โทษและการกำหนดโทษทางพระวินัย	๕๘
๔) คุณค่าและความสำคัญของพระวินัย	๖๐
๒.๓.๓ แนวคิดและหลักธรรมการอภัยทานที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับการให้อภัยโทษ	๖๑
๑) หลักการและความสำคัญของกรรม	๖๑
๒) หลักการและความสำคัญอภัยทาน	๗๓
๓) หลักการและความสำคัญของเมตตาธรรม	๗๕
๔) หลักการและความสำคัญอโหสิกรรมในพระพุทธศาสนา	๗๗
๒.๔ สรุป	๘๒
บทที่ ๓ แนวคิดและพัฒนากการอภัยโทษในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	๘๖
๓.๑ การลงโทษในทัศนะของนักกฎหมายและพระพุทธศาสนา	๘๖
๓.๑.๑ ความหมายและความเป็นมาของการลงโทษ	๘๗
๓.๑.๒ หลักการการลงโทษทั่วไป	๘๗
๓.๑.๓ จุดมุ่งหมายของการลงโทษผู้กระทำความผิด	๘๘
๓.๒ แนวคิดและรูปแบบการอภัยโทษของสังคมไทยในอดีต	๙๐
๓.๒.๑ สมัยสุโขทัย (พ.ศ.๑๘๘๑ – ๑๙๘๑)	๙๐
๓.๒.๒ สมัยอยุธยา (พ.ศ.๑๘๙๓ – ๒๓๑๐)	๙๖
๓.๒.๓ สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ก่อนปี พ.ศ.๒๔๓๕ (รัชกาลที่ ๑ – รัชกาลที่ ๗)	๑๐๐

๓.๒.๔ สมัยหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕	๑๐๘
๓.๓ แนวคิดและทฤษฎีการอภัยโทษทางตะวันตก	๑๐๙
๓.๓.๑ แนวคิดและพัฒนาการของการอภัยโทษในประเทศอังกฤษ	๑๑๑
๑. รูปแบบการอภัยโทษ	๑๑๑
๒. ประเภทของการอภัยโทษ	๑๑๒
๓. บทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการอภัยโทษ	๑๑๓
๔. หลักการและขั้นตอนการขออภัยโทษ	๑๑๓
๓.๓.๒ แนวคิดและพัฒนาการของการอภัยโทษในประเทศสหรัฐอเมริกา	๑๑๔
๑. รูปแบบการอภัยโทษ	๑๑๕
๒. ประเภทของการอภัยโทษ	๑๑๖
๓.๓.๓ เปรียบเทียบแนวคิดและทฤษฎีการอภัยโทษในประเทศตะวันตก กับการอภัยโทษในสังคมไทยปัจจุบัน	๑๑๘
๓.๔ แนวคิดและหลักการอภัยโทษในสังคมไทยปัจจุบัน	๑๒๒
๓.๔.๑ แนวคิดเกี่ยวกับพระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษของ พระมหากษัตริย์ในปัจจุบัน	๑๒๓
๑. หลักการการขอพระราชทานอภัยโทษ	๑๒๔
๒. โครงสร้างบริหารงานการอภัยโทษ	๑๒๕
๓.๔.๒ ประเภทและรูปแบบการขอพระราชทานอภัยโทษ	๑๒๘
๓.๔.๓ องค์ประกอบและขั้นตอนการขอพระราชทานอภัยโทษ	๑๒๙
๓.๔.๔ การทูลเกล้าการบังคับโทษ	๑๓๐
๓.๔.๕ ผลของการได้รับพระราชทานอภัยโทษ	๑๓๑
๓.๔.๖ แนวคิดและหลักการสำคัญการอภัยโทษในสังคมไทย	๑๓๑
๓.๔.๗ หลักการสำคัญการอภัยโทษของประเทศไทยปัจจุบัน	๑๔๒
๓.๔.๘ ผลของแนวคิดเรื่องอภัยทานต่อการอภัยโทษ	๑๔๒
๓.๔.๙ คุณค่าและความสำคัญของการอภัยโทษ	๑๔๔
๓.๕ สรุป	๑๔๖
บทที่ ๔ วิเคราะห์การอภัยโทษในสังคมไทยตามหลักพระพุทธศาสนา	๑๕๓
๔.๑ วิเคราะห์แนวคิดและหลักการการอภัยโทษตามหลักพระพุทธศาสนา	๑๕๓
๔.๑.๑ หลักการลงโทษทั่วไปตามหลักพระพุทธศาสนา	๑๕๓
๔.๑.๒ หลักธรรมที่เกี่ยวกับอภัยทาน	๑๕๔

๔.๑.๓ หลักธรรมอภัยทานที่มีความสัมพันธ์กับการอภัยโทษ	๑๖๒
๑. คุณค่าและความสำคัญของกรรม	๑๖๓
๒. คุณค่าและความสำคัญของเมตตา	๑๖๘
๓. คุณค่าและความสำคัญของอโหสิกรรม	๑๖๘
๔.๑.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างกฎแห่งกรรมกับอโหสิกรรม	๑๖๙
๔.๒ วิเคราะห์แนวคิดการพระราชทานอภัยโทษในสังคมไทย	๑๗๑
๔.๒.๑ แนวคิดการพระราชทานอภัยโทษในสังคมไทยในอดีต	๑๗๑
๔.๒.๒ แนวคิดการพระราชทานอภัยโทษในสังคมไทยปัจจุบัน	๑๗๖
๔.๓ วิเคราะห์หลักพระธรรมวินัยกับการพระราชทานอภัยโทษในสังคมไทย	๑๘๓
๔.๓.๑ พัฒนาการแนวคิดการอภัยโทษตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา	๑๘๕
๔.๓.๒ หลักพระวินัยที่เกี่ยวข้องกับการให้อภัย	๑๘๘
๔.๓.๓ คุณค่าของการให้อภัย	๑๙๕
๔.๔ วิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และผู้เคยต้องโทษที่ได้รับการ พระราชทานอภัยโทษ	๒๐๒
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	๒๑๐
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๒๑๐
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๒๑๖
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๒๑๙
บรรณานุกรม	๒๒๒
ภาคผนวก ก	๒๓๔
ภาคผนวก ข	๒๔๐
ประวัติผู้วิจัย	๒๔๓

สารบัญตาราง

ที่	เรื่อง	หน้า
ตารางที่ ๑	แสดงเปรียบเทียบกระบวนการทัศน์ทัศน์ภาพตามแนวทางสีต ๕ เจริญวิภาวะ	๑๕๘
ตารางที่ ๒	อาบัติ ๗ ประการ กับโทษอาญาทางกฎหมาย จำแนกตามประเภทและการแก้ไข	๒๐๕

สารบัญแผนภาพ

ที่	เรื่อง	หน้า
แผนภาพที่ ๑	ภาพประกอบกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	๑๐
แผนภาพที่ ๒	แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างพุทธธรรมกับอภัยโทษ	๒๐๕

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก อักษรย่อชื่อคัมภีร์ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎก(ภาษาไทย) ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๙ โดยได้กล่าวถึงแหล่งที่มา /เล่ม/ข้อ/หน้าตามลำดับ เช่น ม.อ. (ไทย) ๑๔/๒๘๖/๓๔๖ หมายถึง สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์ พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ ๑๔ ข้อที่ ๒๘๖ หน้าที่ ๓๔๖ เป็นต้น

วินัยปิฎก

วิ.ญ. (ไทย) = วินัยปิฎก จุฬารวรรค (ภาษาไทย)

สุตตันตปิฎก

ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
ส.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.สพ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สพายนวรรค	(ภาษาไทย)
อ.เอกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	เอกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อ.ทุก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อ.จตุกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อ.ฉก.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ฉกนิบาต	(ภาษาบาลี)
อ.สตุตก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สตุตกนิบาต	(ภาษาไทย)
อ.อัฐก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	อัฐกนิบาต	(ภาษาไทย)
อ.ทสก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
ข.ธ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ข.อิตติ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อิตติวุตตะก	(ภาษาไทย)
ข.ข.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ข.ธ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ข.ชา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ชาดก	(ภาษาไทย)

อภิธรรมปิฎก

อภิ.วิ. (ไทย) = อภิธรรมปิฎก วิภังค์ (ภาษาไทย)

อรรถกถาสuttaตันตปิฎก

บุ.ชา. อ (ไทย) = บุทธกนิกาย ชาดกอรรถกถา (ภาษาไทย)